

LỄ CÚNG GIAO THỪA NGOÀI TRỜI

Cúng giao thừa là một nghi lễ thành kính, trang nghiêm trước bàn thờ gia tiên cầu khẩn cho một năm mới khỏe mạnh, vạn sự may mắn tốt lành. Lễ cúng giao thừa được cử hành vào thời khắc kết thúc năm cũ chuyển sang năm mới (tức giờ Tý - từ 23 giờ ngày 30 tết đến 1 giờ mồng 1 tết).

Lễ giao thừa hay còn gọi là lễ Trừ Tịch, được cử hành vào thời khắc kết thúc năm cũ chuyển sang năm mới (hết giờ Hợi ngày 30 sang giờ Tý mở đầu ngày mùng 1 Tết). Theo quan niệm dân gian thì lễ cúng giao thừa được cử hành ở trong nhà và ngoài trời.

1. Ý nghĩa cúng giao thừa.

Theo tục lệ cổ truyền thì Giao thừa được tổ chức nhằm đón các Thiên binh (12 vị Hành khiển). Lúc đó họ đi thị sát dưới hạ giới, rất vội không kịp vào tận bên trong nhà được, nên bàn cúng thường được đặt ở ngoài cửa chính mỗi nhà. Hết một năm, vị Hành khiển (行遣) cũ đã cai quản Hạ giới trong năm cũ sẽ bàn giao công việc cho vị Hành khiển mới đi xuống sẽ cai quản Hạ giới trong năm mới.

Mỗi năm có một vị, sau 12 năm thì các vị Hành khiển sẽ luân phiên trở lại. Mười hai vị Hành khiển và Phán quan gồm:

1. Năm Tý: Chu Vương Hành Khiển, Thiên Ôn Hành Binh chi Thần, Lý Tào Phán quan.
2. Năm Sửu: Triệu Vương Hành Khiển, Tam thập lục phương Hành Binh chi Thần, Khúc Tào Phán quan.
3. Năm Dần: Ngụy Vương Hành Khiển, Mộc Tinh chi Thần, Tiêu Tào Phán quan.
4. Năm Mão: Trịnh Vương Hành Khiển, Thạch Tinh chi Thần, Liêu Tào Phán quan.
5. Năm Thìn: Sở Vương Hành Khiển, Hỏa Tinh chi Thần, Biểu Tào Phán quan.
6. Năm Tỵ: Ngô Vương Hành Khiển, Thiên Hải chi Thần, Hứa Tào Phán quan.
7. Năm Ngọ: Tấn Vương Hành Khiển, Thiên Hao chi Thần, Nhân Tào Phán quan.
8. Năm Mùi: Tống Vương Hành Khiển, Ngũ Đạo chi Thần, Lâm Tào Phán quan.
9. Năm Thân: Tề Vương Hành Khiển, Ngũ Miếu chi Thần, Tống Tào Phán quan.
10. Năm Dậu: Lỗ Vương Hành Khiển, Ngũ Nhạc chi Thần, Cự Tào Phán quan.
11. Năm Tuất: Việt Vương Hành Khiển, Thiên Bá chi Thần, Thành Tào Phán quan.
12. Năm Hợi: Lưu Vương Hành Khiển, Ngũ Ôn chi Thần, Nguyễn Tào Phán quan.

Ý nghĩa của lễ này là đem bỏ hết những điều xấu của năm cũ sắp qua để đón những điều tốt đẹp của năm mới sắp đến.

2. Tại sao phải cúng giao thừa

Lễ trời đất có khởi thủy phải có tận cùng, một năm có bắt đầu ắt phải có kết thúc, bắt đầu vào lúc giao thừa và cũng lại kết thúc vào lúc giao thừa.

3. Mâm lễ cúng

- Gà trống tơ luộc
- Bánh chưng
- Xôi (gấc).
- Trái cây (chuối, quýt...)
- Đèn nến
- Vàng mã (ra tiệm vàng mã hỏi cúng trừ tịch hay cúng giao thừa)

- Trầu cau
- Rượu/trà (Rượu trước sau đến trà)
- Một chiếc mũ chuồn mua của hàng mã, chính là mũ để cúng tế vị thần.
- Nhang đèn.

4. Văn khấn cúng giao thừa ngoài trời

Nam mô A di đà Phật (3 lần)

Kính lạy:

- Con kính lạy chín phương trời, mười phương chư Phật, chư Phật mười phương
- Con kính lạy Đức Đương Lai Hạ Sinh Di Lặc Tôn Phật
- Con kính lạy Đức Bồ-tát Quán Thế Âm cứu nạn cứu khổ chúng sinh
- Con kính lạy Hoàng thiên, Hậu thổ, chư vị tôn thần
- Con kính lạy ngài cựu niên đương cai Hành khiển
- Con kính lạy ngài đương niên Thiên quan
- Con kính lạy các ngài Ngũ phương, Ngũ hổ, Long mạch, Táo quân, chư vị tôn thần.

Nay là phút giao thừa năm Giáp Ngọ với năm Ất Mùi, chúng con là:, sinh năm:, hành canh: tuổi, cư ngụ tại số nhà:....., ấp/khu phố:....., xã/phường, quận/huyện/ thành phố, tỉnh/thành phố

Nhân phút thiêng liêng giao thừa vừa tới, năm cũ qua đi, đón mừng năm mới, tam dương khang thái, vạn tượng canh tân. Nay ngài Thái Tuế tôn thần trên vâng lệnh Ngọc Hoàng Thượng đế, giám sát vạn dân, dưới bảo hộ sinh linh tảo trừ yêu nghiệt. Quan cũ về triều cửa khuyết, lưu phúc, lưu ân. Quan mới xuống thay, thể đức hiếu sinh, ban tài tiếp lộc. Nhân buổi tân xuân, tín chủ chúng con thành tâm, sửa biện hương hoa phẩm vật, nghi lễ cung trần, dâng lên trước án, cúng dàng Phật thánh, dâng hiến Tôn thần, đốt nén tâm hương, dốc lòng bái thỉnh.

Chúng con kính mời: Ngài cựu niên đương cai Thái tuế, ngài tân niên đương cai Thái tuế chí đức tôn thần, ngài bản cảnh Thành hoàng chư vị đại vương, ngài bản xứ thần linh Thổ địa, ngài Hỷ thần, Phúc đức chính thần, các ngài Ngũ phương, Ngũ thổ, Long mạch, Tài thần, chư vị bản gia Táo quân và chư vị thần linh cai quản ở trong xứ này, cúi xin giáng lâm trước án thụ hưởng lễ vật.

Nguyện cho tín chủ, minh niên khang thái, vạn sự tốt lành, bốn mùa tám tiết được chữ bình an, gia đạo hưng long thịnh vượng, bách sự hanh thông, ngày ngày được hưởng ơn trời, Phật, chư vị tôn thần. Chúng con kính cẩn tiến dâng lễ vật, thành tâm cầu nguyện. Cúi xin chín phương trời, mười phương chư Phật cùng chư vị tôn thần chứng giám phù hộ độ trì.

Nam mô A di đà Phật (3 lần, 3 lạy)

Một bài văn khấn cúng Giao thừa ngoài trời phổ biến khác

Duy !

Niên hiệu : Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam.

T.P (Tỉnh):.....Quận (huyện):.....

Phường (Xã):.....Khu phố (Thôn):.....Xứ đất:.....

(Hoặc: Số nhà :..... Đường:..... Khu phố :..... Phường :.....
Quận :.....Tp:.....)

Hôm nay nhân lễ giao thừa năm Giáp Ngọ.

Tín chủ chúng con là:.....Tuổi:.....

Cung duy:

- Ngải Cự niên thiên quan Ngô Vương Hành Khiển, Thiên Hải chi thần, Hứa Tào phán quan. Ngải Đương niên thiên quan Tần Vương Hành Khiển. Thiên Hao chi thần , Nhân Tào phán quan.

- Bản gia Thổ công Đông Trù Tư Mệnh Táo Phủ Thần Quan vị tiền.

- Nhân tiết Giao thừa ,thời khắc huy hoàng, cung thiết hương đăng, nghênh hồi quan cũ. Cung đón tân quan, lai giáng phàm trần, nghênh xuân tiếp phúc. Tín chủ chúng con, thiết lễ tâm thành, nghênh tống lễ nghi.

* Cung thỉnh cự quan Ngô Vương Hành Khiển, Thiên Hải chi thần, Hứa Tào phán quan về châu để khuyết.

* Cung nghênh tân quan Tần Vương Hành Khiển. Thiên Hao chi thần , Nhân Tào phán quan, lai giáng nhân gian, trừ tai, giải ách, lưu phúc, lưu tài.

Tín chủ chúng con, chí thiết tâm thành, cầu nguyện :

-Thế giới hoà bình, Quốc gia hưng thịnh, Xuân đa hỷ khánh, Hạ bảo bình an, Thu miễn tai ương, Đông nghênh bá phúc.

- Gia nội tăng tứ trạch tường chi phúc thọ. Phù hộ độ trì cho tín chủ chúng con nhân khang vật thịnh, bốn mùa hưởng chữ an vui, tâm thiết thái bình thịnh vượng.

- Gia trung khang thái, tài như xuyên chí, lộc tự vân lai, cầu tài đắc tài, cầu lộc đắc lộc, cầu bình an đắc như sở nguyện.

- Nam tử thanh cao, nữ nhi đoan chính, học hành tinh tiến, thương mại hanh thông, sở cầu như ý, sở nguyện tòng tâm.

Thượng chúc Phật nhật tăng huy, Pháp luân thường chuyển, phong điều vũ thuận, quốc thái dân an.

Cánh nguyện canh tân xã hội, xứ xứ thường an thường thịnh, thế thế thuần phong mỹ tục văn hồi, đạo đức cương duy, tăng long phúc thọ.

Âm siêu, dương khánh, hải yển hà thanh, pháp giới chúng sinh, tề thành Phật đạo.

Tín chủ chúng con thành tâm kính dâng văn sớ, cúi xin Phật thánh chứng minh, các quan thủy từ chiếu giám.

Phục duy cần cáo!

(Lạy ba lạy, đứng dậy xá ba xá)

Chú ý: Sau khi cúng Giao thừa xong, các gia chủ khấn Thổ Công, tức là vị thần cai quản trong nhà (thường bàn thờ tổ tiên ở giữa, bàn thờ Thổ Công ở bên trái) để xin phép cho tổ tiên về ăn Tết.

Trong các bài văn khấn giao thừa khi dâng hương ngoài trời đều khấn danh vị của các vị quan hành khiển cùng các vị phán quan nói trên, năm nào thì khấn danh vị của danh vị của quan hành khiển năm ấy